

FACTSHEET

Jongeren ondersteunen bij de start van hun genderidentiteitszoektocht

Meer en meer hulpverleners komen in aanraking met jongeren die zoekende zijn op vlak van genderbeleving. Deze factsheet helpt jou als hulpverlener alvast op weg.

Basic tools

1. Luisterend oor!
2. Open houding: er is niet één transgender verhaal, ga er niet van uit dat iemand bepaalde stappen wil zetten, trans personen zijn heel verschillend
3. Als je niet weet hoe je de cliënt kan/mag aanspreken: vraag het gewoon!
4. Pols naar mentaal welzijn (trans personen = risico groep voor suïcide). Handige website: gendervonk.be
5. Pols naar sociaal netwerk (vrienden/familie en lotgenoten)
6. Bied een transgendervriendelijke zorgomgeving aan
Lees factsheet op: transgenderzorg.be/onthaal/werken-aan-een-transvriendelijke-zorgomgeving
7. Doorloop de gratis e-learning cavaría LGBTQI-personen in de eerste lijn hulpverlening:
cavaría.be/e-learning-begeleiding-door-klik

Mogelijke stappen die je samen met je cliënt kan zetten:

Deel 1. Luister en exploreer

Veilige plek bieden

Bied een veilige plek waar de cliënt vrijuit mag spreken (die is er vaak elders niet), zonder te (ver)oordelen (zie basic tools).

Stimuleer om info over het thema op te zoeken

1. Diverse getuigenissen op het internet bekijken/lezen (op kanalen als YouTube, Tumblr, Instagram). Maak de cliënt ervan bewust om kritisch om te gaan met info op het internet, en veel verschillende verhalen te lezen/bekijken om zo de eigen weg te vinden. Zie ook: gendervonk.be
2. Bekijk samen de website van Transgender Infopunt (TIP): transgenderinfo.be
Er is ook de mogelijkheid om apart of samen met je cliënt gratis op gesprek te komen, zonder wachttijd.
3. Belangrijke infobrochures (raadplegen via TIP-website)
 - *Alles wat je altijd al wilde weten over transgender* – een algemene introductiebrochure op thema
 - *Van rups tot vlinder* – infobrochure voor ouders van gendervariante kinderen
 - *Trans@school* – een handleiding voor een transgender bewust schoolklimaat
 - *Transgender op het werk* – een praktische handleiding voor coming out op het werk
4. Breng leesmateriaal aan via online bib van het TIP: transgenderinfo.be/boeken
Leestip: *Het Transgenderboek* van Guy T'Sjoen, Joz Motmans en Ilse Degryse. Een bundeling van getuigenissen, aangevuld met toegankelijke en deskundige duiding op het transthema.
5. Infosessies Genderteam UZ Gent bijwonen. Twee keer per jaar vindt een reeks infosessies plaats over verschillende thema's in het kader van transgenderzorg. Dé experts op vlak van transgenderzorg zijn een uur aan het woord en er is ruim tijd voor vragen: uzgent.be/nl/zorgaanbod/mdspecialismen/centrum-voor-seksuologie-en-gender

Bespreek opties lotgenotencontact

Informeer de cliënt over het bestaan van verschillende mogelijkheden tot lotgenotencontact:

Online → Fora, Facebookgroepen, Discords

Samenkomsten → Transverenigingen (praatgroepen) bestaan er zowel voor trans personen zelf, hun ouders, partners, etc. De volledige lijst vind je op: transgenderinfo.be/m/zorg/zelfhulpgroepen

– T-jong: vereniging specifiek voor jongeren: t-jong.be

– Berdache België: vereniging voor ouders van gendervariante kinderen: berdache.be

T-day → jaarlijkse trefdag voor trans personen en hun omgeving: cavaria.be/tday

Deel 2. Hulp bij het inlichten van de omgeving

Vorbereiding om de naasten in te lichten

Vaak zijn jongeren bang om te vertellen dat hun genderidentiteit niet (helemaal) overeenkomt met hun geboortegeslacht. De manier waarop men de omgeving inlicht, kan bepalend zijn voor de reactie. Elke persoon/groep (ouders, vrienden, school) die wordt ingelicht, vraagt een specifieke aanpak. Ga stapsgewijs te werk. Bereid dit goed voor: wie licht men eerst in en op welke manier? Gebruik hiervoor onze webpagina met richtlijnen, tips, do's and don'ts en tal voorbeelden: transgenderinfo.be/m/identiteit/vertellen. Bespreek samen welke genderrol veranderingen men al wil doorvoeren.

Genderrol veranderingen

Indien de cliënt veranderingen wenst in uiterlijk of genderrol, kun je samen met je cliënt overlopen welke niet-medische kleine stapjes die kan nemen in uiterlijke veranderingen. Doorblader bv. samen met je cliënt een tijdschrift en vraag 'als je nu in dit boekje kijkt, op wie zou je willen lijken? En waarom?' Uiterlijke veranderingen kunnen stapsgewijs en kunnen ook verspreid worden in tijd en ruimte. Bijvoorbeeld enkel op de slaapkamer eens een BH of broekvulling proberen of enkel op een transgenderbijeenkomst zich eens kleden zoals men wil. Men kan experimenteren met kapsel, kledij, schoenen, ondergoed, zwemkledij, parfum, deo, accessoires, make-up etc.

- ▶ In het kader van vermannelijking bestaan er hulpstukken: broekvulling, binders*, menstruatieboxers, etc. Meer info: transgenderinfo.be/m/zorg/vermannelijking/hulpstukken.
- ▶ In het kader van vervrouwelijking zijn er o.a. borstprothesen, tape voor tucking*, etc. Meer info: transgenderinfo.be/m/zorg/vervrouwelijking/hulpstukken.

Heel wat hulpstukken zijn enkel online te koop maar kan men op het TIP bekijken en passen. Laat je cliënt een gratis afspraak maken: contact@transgenderinfo.be – 0800 96 316.

Opties voor naamsverandering

1. Vraag of je cliënt reeds een nieuwe naam heeft gekozen, en waar deze eventueel al wordt gebruikt (online, onder vrienden, etc.) Niet alle trans personen kiezen een nieuwe naam of zijn daar al mee bezig. Brainstorm samen over eventuele nieuwe naam als de cliënt dat wil. De veilige ruimte van jullie contact kan ook een plaats zijn voor je cliënt om de nieuwe naam te mogen oefenen en te kijken hoe dat voelt.
2. Overloop de opties op juridisch vlak:
 - Wijziging voornaam (vanaf 12 jaar): transgenderinfo.be/m/praktisch/voornaamswijziging
 - Wijziging geslachtsregistratie (vanaf 16 jaar): transgenderinfo.be/m/praktisch/wijziging-geslachtsregistratie
3. Geef informatie over het genderpasje: transgenderinfo.be/m/praktisch/genderpasje

* **Binder** is een stuk ondergoed voor het bovenlichaam dat de borsten van de drager afbindt.

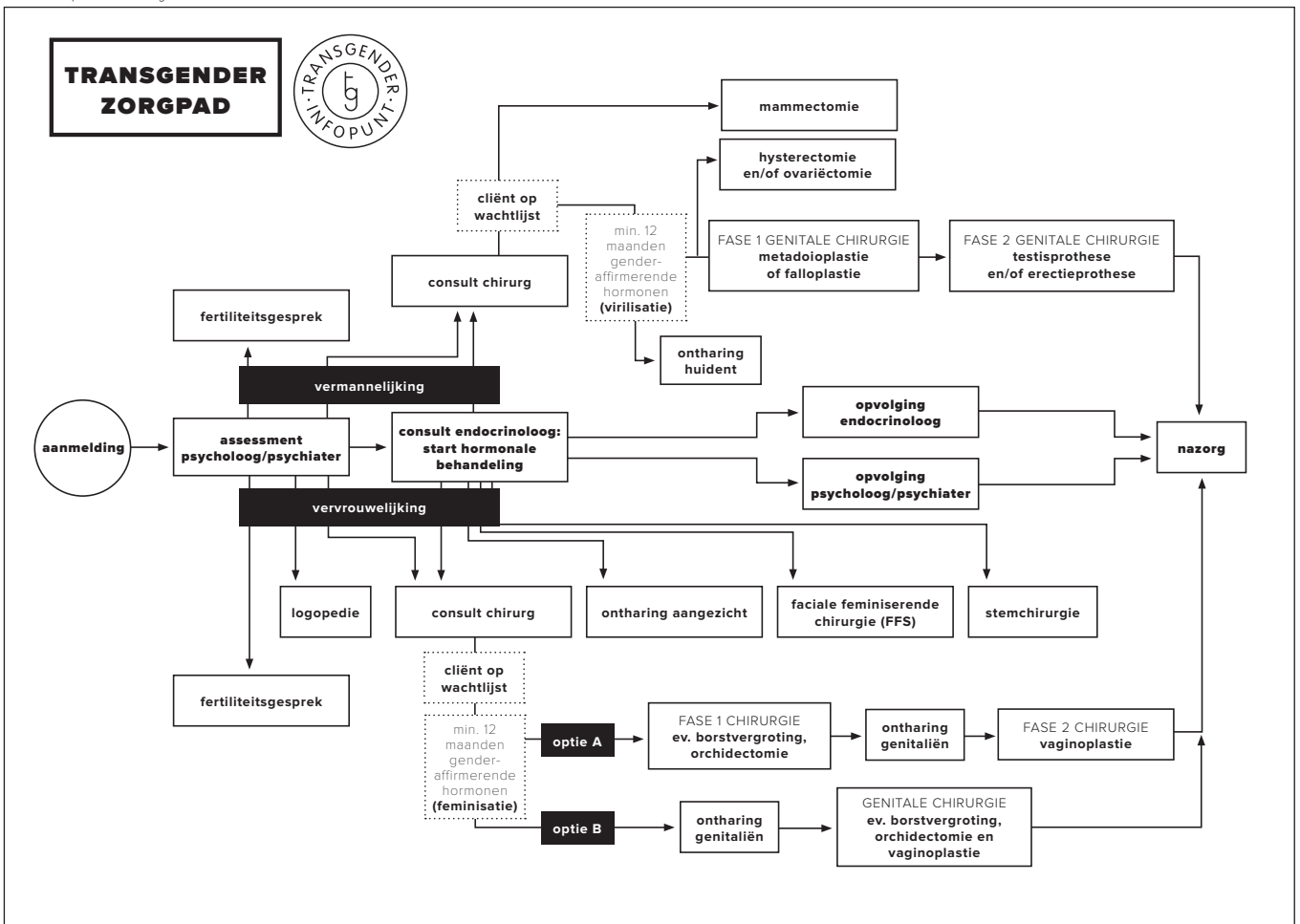
* **Tucking** is een techniek waarbij de penis wordt weggewerkt zodat deze minder zichtbaar aanwezig is. De penis wordt hierbij naar achteren weggestopt, zodat deze niet zichtbaar is aan de voorkant van het lichaam.

Wanneer het uiterlijk (tijdelijk) niet of niet helemaal overeenstemt met de gegevens op de identiteitskaart, kan het genderpasje helpend zijn. Het is een onofficieel document dat de cliënt kan gebruiken om de identiteit duidelijk te maken bv. bij het tonen van identiteitskaart op de luchthaven. Het genderpasje is een kleine eerste stap in de erkenning van de genderidentiteit.

Deel 3. Mogelijkheden transgender zorg bespreken

Zorgpad

Overloop het **Transgender zorgpad**: een schematische voorstelling van alle mogelijke stappen in een transitieproces. *Let op: Niet elke trans persoon wenst (alle) medische stappen te ondernemen. De keuze hierin is hoogst persoonlijk.*

Meer toelichting vind je hier: transgenderinfo.be/m/zorg/zorgpad

Zorg in Vlaanderen

Overloop de twee mogelijke opties in kader van zorg in Vlaanderen en hun voor-en nadelen.

	Genderteam UZ Gent	Een hulpverlener op de zorgkaart van Transgender Infopunt
Wat -17 jaar	<p>Aanmelding bij het Centrum voor Seksuologie en Gender (CSG).</p> <p>Psychische consults en eventuele endocrinologisch opvolging vinden plaats in UZ Gent.</p> <p>Hormonale therapie mogelijk vanaf 15 à 16 jaar (<15 jaar eventueel puberteitsremmers)</p> <p>Chirurgie vanaf 18 jaar (m.u.v. borstverwijdering 17 jaar)</p>	<p>Filter op 'kinderen' of 'jongeren'.</p> <p>Kies vervolgens 'type zorg' en eventueel regio.</p> <p>Hormonale therapie mogelijk vanaf 15 à 16 jaar (<15 jaar eventueel puberteitsremmers)</p> <p>Chirurgie vanaf 18 jaar (m.u.v. borstverwijdering 17 jaar)</p>
Wat +17 jaar	<p>Aanmelding bij het Centrum voor Seksuologie en Gender (CSG).</p> <p>Elke eventuele stap in de transitie (psychische hulp, endocrinologie, chirurgie, stem, etc.) kan plaatsvinden in UZ Gent.</p>	<p>Aanmelding bij een individuele zorgverlener van de zorgkaart.</p> <p>Filter op 'volwassenen' en 'type zorg' (psychische hulp, endocrinologie, chirurgie, stem, etc.)</p>
Locatie en coördinatie	<p>Alles op één plek mogelijk.</p> <p>Multidisciplinair overleg tussen zorgverleners.</p>	<p>Zorgverleners werken meestal onafhankelijk van elkaar op verschillende locaties.</p> <p>Vraagt meer coördinatie en eigen planning.</p>
Prijs psychische consults Meer info in de rubriek 'zorg': consulten	<p>Psycholoog CSG: Terugbetaling 10 à 15 consulten volgens conventie transgenderzorg. Nadien reguliere prijs.</p> <p>Psychiater CSG: Grotendeels terugbetaling.</p>	<p>Psycholoog, psychotherapeut, seksuoloog: Normale tarieven: €45 à €60 per consult.</p> <p>Psychiater: Grotendeels terugbetaling.</p>
Wachttijd	(Zeer) lange wachttijd	Korte(re) wachttijden
Contact	<p>Secretariaat CSG: 09 332 60 23 centrumsege@uzgent.be</p>	Gegevens op 'zorgkaart'